

Стале урядування й адміністрування завдяки рівноправності

Інтерв'ю з д-ром Габріелею Кемпер і д-ром Сарою Весперманн, Сенат Берліна з питань охорони здоров'я, догляду й рівноправності.

Забезпечення рівноправності жінок і чоловіків — центральний виклик нашого суспільства, якщо воно хоче жити справедливо й бути готовим до майбутнього. За допомогою яких підходів, концепцій і заходів берлінський адміністративний апарат намагається забезпечити рівність між громадянками й громадянами, між співробітницями й співробітниками, роз'яснюють у письмовому інтерв'ю д-р Габріеле Кемпер і д-р Сара Весперманн, які працюють в Управлінні Сенату Берліна з питань охорони здоров'я, догляду й рівноправності.

Які підходи й основні принципи визначають забезпечення рівноправності в адмініструванні й суспільно-політичному житті?

Забезпечення рівноправності жінок і чоловіків — центральний виклик нашого суспільства, якщо воно хоче жити справедливо й бути готовим до майбутнього. Жінки й чоловіки повинні мати рівні можливості в контексті причетності й гендерної справедливості в усіх сферах свого життя. По суті, ідеться про створення рівних шансів, а надто там, де їх бракує. Рівноправність жінок і чоловіків закріплена в Основному законі, але вона й досі не стала практичною реальністю в деяких сферах життя.

Такі інструменти, як «гендерний мейнстримінг» (Gender Mainstreaming) і «гендерне бюджетування» (Gender Budgeting) відіграють центральну роль у забезпеченні рівноправності. Зобов'язання впровадити гендерний мейнстримінг у берлінському адміністративному апараті спирається на обов'язкові до виконання постанови, що їх ухвалювали з 2002 року. Мета цього — забезпечити рівність шансів і гендерну справедливість для жінок і чоловіків, зокрема й за допомогою таких заходів сучасної адміністрації. Гендерне бюджетування — складник цієї стратегії, в основі якого лежить припущення, що гендерно нейтральної бюджетної політики не буває. Ціль гендерного бюджетування — забезпечити жінкам і чоловікам рівний доступ до публічних бюджетних коштів.

Як конкретно ви практикуєте рівноправність у вашому управлінні, яке ще й саме відповідає за забезпечення рівноправності?

У нашому розумінні, після того, як рівноправність закріпили в Основному законі й Законі федеральної землі про рівні права (LGG), вона мала б укорінитися в усіх видах суспільної діяльності. Те, що реальність виглядає по-іншому, ми щодня дізнаємося наново. У час, коли підносять голос численні противниці й противники рівноправності, ще важливіше задати для неї сильний тон.

Адміністративні органи та їхня діяльність теж роблять свій внесок у впровадження рівноправності. Тому з 1989 року гендерною політикою опікується окреме відомство Сенату Берліна, тож вона міцно тут закріплена. Усі відповідні ниточки сходяться до відділу в справах жінок і забезпечення рівноправності (нині — підрозділ Управління Сенату Берліна з питань охорони здоров'я, догляду й рівноправності). Крім того, політику рівноправності здійснюють як спільне завдання в усіх управліннях Сенату й в округах, наймасштабнішим проявом чого є Рамкова програма політики рівноправності (GPR)¹, упровадження й продовження якої є задекларованим наміром уряду землі. Ця відданість справі дальшого розвитку успіхів політики рівноправності в Берліні виражає прагнення до ще більшої гендерної справедливості й рівності шансів і відображає значення політики рівних прав і можливостей для адміністрування. У GPR задокументовано й узагальнено, а отже, унаочнено політичні наміри окремих управлінь щодо забезпечення рівноправності.

Чому «рівноправність» і добре сучасне адміністрування нерозривно пов'язані?

У рамках цих заходів згідно з GPR увагу звертають як на працівників адміністрації, так і на життєві реалії людей, які звертаються до адміністрації — громадянок і громадян. По суті, ідеї політики рівноправності зачіпають усіх громадянок і громадян, тому, без сумніву, вона пов'язана з добрим сучасним адмініструванням.

Щоб уможливити краще орієнтування для працівниць і працівників берлінського адміністративного апарату, у січні 2014 року в рамках GPR розроблено зразкову модель «Рівноправність у місті-землі Берлін». Вона задає політичні рамки для виконання фахових завдань усіх управлінь Сенату й округів Берліна, а також підвідомчих їм установ у контексті забезпечення рівноправності. Отже, зразкова модель являє собою орієнтир для ухвалювання рішень на основі рівноправності. Її мета — стимулювати обговорення вимог політики рівноправності в адміністративних органах і серед громадськості.²

Політику рівноправності вважають спільним завданням не лише в берлінських управліннях — вона стосується всіх. Під гаслом «Дальші думки над рівноправністю» в теперішній Рамковій програмі політики рівноправності (GPR III) ідеться про злободенні концепції й підходи. У чому полягають централізовані заходи?

Гасло «Дальші думки над рівноправністю» відбиває підхід, що полягає в постійному обмірковуванні актуальних викликів. Крім іншого, це — одна з причин, чому GPR ухвалюють уже третю каденцію. Основна ідея GPR III — «гендерно справедливе життя в рухомому місті» — червоною ниткою проходить крізь сформульовані там цілі й заходи політики рівноправності. Отже, у процесі розроблення GPR перед берлінськими управліннями стоїть завдання поглянути на відповідні сфери компетенції — від охорони здоров'я до розвитку міста — крізь призму політики рівноправності.

GPR III містить безліч заходів, які в сукупності охоплюють широкий спектр. Ідеться про розв'язування центральних проблем — сьогоднішніх і тих, що виникнуть у наступні роки. Основні заходи фокусуються, зокрема, на цілях у сферах причетності громадян, оцифрування, догляду, допомоги бездомним, інтеграції біженок, протидії насиллю, підтримки батьків-одиначок і матерів-одиначок.

¹ Докладніше про це: <https://www.berlin.de/sen/frauen/gleichstellung/>

² Докладніше про це: <https://www.berlin.de/sen/frauen/gleichstellung/leitbild/>

Ваша установа розробила п'ять пріоритетних напрямів роботи, у яких особливий наголос зроблено на рівноправності. Про які ключові питання йде мова, і чому вони важливі?

Щоб забезпечити ще більшу гендерну справедливість у Берліні, треба бачити актуальну потребу в діях — лише це створює основу для заходів і зрушень у контексті політики рівноправності. GPR охоплює п'ять напрямів роботи: освіта, зайнятість для забезпечення існування, демографічні зміни, соціальна справедливість та інтеграція. Вони являють собою виклики й пріоритети політики рівноправності в Берліні, а отже, ключові питання, які в сукупності відповідають концепції довгострокового розгляду з «перспективи перебігу життя». Ці напрями роботи безпосередньо пов'язані з окремими заходами управліннь — заходи, так би мовити, згруповано за напрямками.

Де в забезпеченні рівноправності вдалося досягти значних успіхів, які є «зразкові приклади»? І що на порядку денному політики рівноправності ще зостається поза вашою увагою?

Коли мова йде про політику рівноправності, ми в Берліні деінде вже значно просунулися вперед. Приміром, Берлін обігнав інші землі в тому, що стосується права повернення з часткової зайнятості на повну. Закон Берліна про рівні права став першим законом федеральної землі, який ще 1991 року юридично сформулював право на часткову зайнятість і право повернутися на повну зайнятість. Крім того, порівняно висока тут частка жінок-керівниць на публічній службі — як в самому адміністративному апараті, так і в комунальних підприємствах міста-землі. Останніми роками ми активно опікувалися такою цільовою групою, як батьки-одиначки й матері-одиначки. У Берліні частка таких осіб у сім'ях із дітьми особливо висока, тож Берлін інтенсивно посприяв процесу реформування аліментного авансу в інтересах самотніх батьків і їхніх дітей, ініціювавши розгляд цього питання в бундесраті. І це всього кілька прикладів досягнутих у Берліні успіхів.

Попри загальні успіхи політики рівноправності в минулому для досягнення рівності статей у Берліні ще треба подолати значні й різноманітні виклики, які досі стоять на порядку денному: забезпечити рівні можливості участі жінок і чоловіків на всіх рівнях, паритет у політиці, добрі шанси на освіту для всіх, поєднуваність роботи й сім'ї взагалі й у контексті догляду зокрема; підтримувати інтеграцію; гарантувати безпечне життя без насильства тощо. При цьому потрібно активніше фокусуватися на цільових групах, які потребують і потребуватимуть особливої підтримки, як-от самотні батьки й біженки. Найближчими роками ми плануємо рухатися вперед у цих напрямках.

Д-р Габрієле Кемпер і д-р Сара Весперманн

Д-р Габрієле Кемпер очолює сектор забезпечення рівноправності відділу в справах жінок і забезпечення рівноправності Управління Сенату Берліна з питань охорони здоров'я, догляду й рівноправності. Д-р Сара Весперманн – співробітниця вищевказаного сектору.

© Європейська Академія Берліна, 2018
У статті відображено точку зору автора.

Контакт

ЄВРОПЕЙСЬКА АКАДЕМІЯ БЕРЛІНА
Bismarckallee 46/48
D-14193 Berlin-Grunewald (Берлін)
Т.: +49 30 8959510
eab@eab-berlin.eu
www.eab-berlin.eu